

กลวิธีการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เพลงเดี่ยวแขกมอญ สามชั้น
กรณีศึกษาครูสุบิน จันท์แก้ว
Khongwong Yai Solo Technique for Phleng Kheak Mon Sam Chan
A Case of Subin Junkaew

ภาวิชัย หลวงสุนทร^{*1}

Phawat Luangsuntorn^{*1}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น กรณีศึกษาครูสุบิน จันท์แก้ว และศึกษากลวิธีการบรรเลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น กรณีศึกษาครูสุบิน จันท์แก้ว โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และทำการวิเคราะห์ตามหลักวิชาทางดุริยางคศิลป์ไทย ผลการวิจัยพบว่า เพลงเดี่ยวแขกมอญ สามชั้น ทางฆ้องวงใหญ่ หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้เรียบเรียงเป็นเพลงสำหรับเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ตามศักยภาพของครูสุบิน จันท์แก้ว มีทั้งหมด 6 เที้ยว โดยเฉพาะท่อนที่ 2 เที้ยวแรกบรรเลงเพียง 3 จังหวะต้น เนื่องจาก 3 จังหวะท้ายเป็นทำนองที่ซ้ำกันทั้ง 3 ท่อน โดยเขียนโครงสร้างได้ดังนี้ A(ab) A'(a'b') B(c) B'(c'b'') C(db''') C'(d'b''')

กลวิธีการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เพลงเดี่ยวแขกมอญ สามชั้น พบทั้งหมด 12 ลักษณะ ได้แก่ 1) การตีสะบัดลงทำนองติดกัน 2) การตีลูกสะเดาะสองเสียง 3) การตีลูกสะเดาะเสียงเดียว 4) การตีลูกกวาดจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่าง ๆ 5) การตีลูกกวาดจากเสียงต่ำขึ้นมาหาเสียงต่าง ๆ 6) การตีลูกกวาดเสียงสูงลงมาหาเสียงต่าง ๆ โดยมีทำนองติดกัน 7) การตีลูกเฉี่ยวข้ามเสียง 8) การตีลูกเฉี่ยวทำนองติดกัน 9) การตีไล่เสียงสลับกับลูกขยี้ 10) การตีลูกถ่างคู่ต่าง ๆ 11) การตีทำนองสำเนียงมอญ 12) การตีทำนองสำเนียงแขก

คำสำคัญ: กลวิธีการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ / เพลงแขกมอญ / สุบิน จันท์แก้ว

^{*} corresponding author, email: fhumnp@ku.ac.th

¹ อาจารย์ประจำ ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹ Lecturer, Department of Music, Faculty of Humanities, Kasetsart University

Abstract

The objective of this research was to study the structure of song, and techniques as appeared in the performance of by Master Subin Junkaew. This qualitative research and analyzed by Thai musical methods. The results showed that the Khongwong Yai Solo for Phleng Khaek Mon Sam Chan was regarded an advanced songs of Thai Traditional music performance. Luang Pradit Phairoh (Sorn Silapabanleng) was arranged for solo gong circle performance according to Master Subin Chankaew's capabilities. The piece consists of six sections, with the first two sections featuring only the first three beats, as the last three beats are identical throughout all three sections. The structural outline is as follows: A(ab) A'(a'b') B(c) B'(c'b'') C(db''') C'(d'b''')

Techniques to perform Khongwong Yai Solo for Phleng Khaek Mon Sam Chan by Master Subin Junkaew were found in 12 forms namely 1) Luk Sabad down striking; 2) 2-sound Luk Sadoh striking; 3) 1-sound Luk Sadoh striking; 4) Luk Kwaad striking from high pitch down to different pitches; 5) Luk Kwaad striking from low pitch up to different pitches; 6) Luk Kwaad striking from high pitch down to different pitches in connected melodies; 7) Luk Cheiw skip striking; 8) Luk Cheiw striking in connected melodies; 9) Alternated striking of melodic movement and Luk Kayee; 10) Luk Thang pairs striking; 11) Mon melodies striking; and 12) Khaek melodies striking.

Keywords: Khongwong Yai Performing technique / Phleng Khaek Mon / Subin Junkaew

บทนำ

เพลงเดี่ยวเป็นเพลงไทยที่สำคัญประเภทหนึ่ง มีกลวิธีการบรรเลงพิเศษเฉพาะที่แสดงความสามารถและศักยภาพของผู้บรรเลง เช่น การสะบัด การขยี้ การตีคาบลูกคาบดอก การตีไขว้มือ การตีกวาด เป็นต้น ผู้ประพันธ์เพลงเดี่ยวจะต้องอาศัยสติปัญญาและความสามารถอย่างเป็นอย่างยิ่งในการประดิษฐ์เรียบเรียงเพลงเดี่ยวให้เหมาะสมกับผู้บรรเลง เพลงเดี่ยวมักจะประพันธ์จากเพลงที่มีมือฆ้องอิสระใช้เสียงครบทั้ง 7 เสียง เพลงที่มีทำนองหลักซ้ำ ๆ เช่น เพลงนกขมิ้น เพลงพญาโศก เพลงสุดสงวน เพลงสารถิ เพลงสุรินทราหู เพลงแขกมอญ หรือบทเพลงที่มีทำนองเฉพาะโดดเด่น เช่น เพลงจีนขิมใหญ่ เพลงลาวแพน เพลงสาธิตาخمเดือน หรือเพลงเดี่ยวที่เป็นมาแต่กำเนิด เช่น เพลงเชิดนอก เพลงทยอยเดี่ยว ศักยภาพของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดและผู้บรรเลงแต่ละคนมีความต่างกัน ดังนั้นเพลงเดี่ยวจึงประพันธ์ขึ้นมาในรูปแบบเฉพาะมีแนวทางการบรรเลงแต่ละเครื่องมือต่างกัน และหลากหลายทางเพลงเป็นแบบเฉพาะแต่ละบุคคลที่แสดงตัวตนแสดงความสามารถอันโดดเด่นออกมาในเพลงเดี่ยว

บุญธรรม ตราโมท (2545 : 72 - 73) ได้กล่าวถึง การบรรเลงเดี่ยว ว่าเป็นวิธีการบรรเลงของเครื่องดนตรีประเภททำนองที่บรรเลงอย่างเดี่ยว โดยอาจมีเครื่องกำกับจังหวะประกอบ อาจบรรเลงทั้งเพลงหรือแทรกบางส่วนในเพลง ทั้งนี้มีความประสงค์อยู่ 3 ประการคือ 1. เพื่ออวดทาง คือ การแต่งทำนองเพลงที่มีความพลิกแพลง มีวิธีการที่โลดโผนตามความสมควรแก่เครื่องดนตรีนั้น ๆ 2. เพื่ออวดความแม่นยำ คือ จะต้องแม่นยำในการจดจำทำนองและวิธีการบรรเลงทุกอย่างได้โดยไม่ผิดพลาด 3. เพื่ออวดฝีมือ คือ มีวิธีการบรรเลงต่างๆ ไม่ว่าจะโลดโผนหรือยากเพียงไร ก็สามารถบรรเลงได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง ทุกวรรคทุกตอน

เมื่อกล่าวถึงเพลงที่นิยมสำหรับการนำมาบรรเลงเป็นเพลงสำหรับบรรเลงเดี่ยวนั้น เพลงแขกมอญ สามชั้น ถือว่าเป็นเพลงที่ได้รับความนิยมมากเพลงหนึ่ง โดยพระประดิษฐ์ไพเราะ (มี ดุริยางกูร) นำเพลงแขกมอญ สองชั้น ของเก่ามาแต่งขยายเป็นอัตรา สามชั้น โดยแต่งเป็นทางธรรมดาหรือทางพื้น นิยมบรรเลงขับร้องกันโดยแพร่หลายมาจนถึงปัจจุบัน ภายหลังได้มีผู้นำเพลงแขกมอญ สามชั้น ของพระประดิษฐ์ไพเราะฯ มาแต่งให้เป็นเพลงที่มีลีลาพลิกแพลงด้วยกลเม็ดเด็ดพรายตามแบบฉบับทางเพลงเดี่ยว สำหรับอวดฝีมือในเครื่องมือต่าง ๆ หลายทางด้วยกัน เช่น ทางของพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ทางของหลวงประดิษฐ

ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง), ทางของจางวางทั่ว พาทยโกศล, ทางของครูพุ่ม บำปยุะวาทย์, ทางของครูพินิจ ฉายสุวรรณ (ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์, 2557 : 100)

ครูสุบิน จันทรแก้ว ได้รับการถ่ายทอดเพลงต่าง ๆ รวมถึงเพลงเดี่ยวแขก มอญ สามชั้น จากหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ยกย่องว่าเป็นผู้มีความสามารถในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ผ่านการประชันวงปี่พาทย์จนมีชื่อเสียง ทำหน้าที่เป็นครูสอนดนตรีไทยให้แก่สถาบันการศึกษา วงดนตรี บ้านดนตรีหลายแห่ง เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านดนตรีไทย ประจำภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นเวลา 17 ปี เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่าด้วยการส่งเสริมและประสานงานการจัดงานดนตรีไทยอุดมศึกษาตั้งแต่ พ.ศ. 2533 - พ.ศ. 2546 เป็นกรรมการร่างหลักสูตร วารสารฐานการศึกษาด้านดนตรีไทย กับทบวงมหาวิทยาลัย มีผลงานการบันทึกเสียงบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เดี่ยวฆ้องวงใหญ่ ร่วมกับวงดนตรีคณะศิษย์ศรทอง โดยมูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ไว้เป็นจำนวนมาก (ภาณุภาค โมกขศักดิ์, ฉัตรติยา เกียรติินาวิ และนาฏคุณ ถาวร ปิยกุล, 2565 : 70)

จากข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่าการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ในเพลงเดี่ยวเพลงแขก มอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทรแก้ว เป็นสำนวนเพลงที่หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้เรียบเรียงขึ้นเป็นทางเฉพาะตามศักยภาพของครูสุบิน จันทรแก้ว มีกลวิธีการบรรเลงที่หลากหลายน่าสนใจ และได้ถ่ายทอดให้แก่บัณฑิต ภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อศึกษากลวิธีการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ขั้นสูง เป็นเพลงที่รวบเทคนิคฆ้องวงใหญ่ไว้มากที่สุด เพลงหนึ่ง

ซึ่งผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญจึงได้ทำการศึกษาวิเคราะห์วิธีการดำเนินงาน กลวิธีพิเศษต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทเพลงตลอดจนเพื่อหาลักษณะเฉพาะของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทรแก้ว เป็นการอนุรักษ์ บทเพลงอันทรงคุณค่า เผยแพร่องค์ความรู้สู่วงวิชาการดนตรีและสืบสานบทเพลงให้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทรแก้ว

2. เพื่อศึกษากลวิธีการบรรเลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครุสุบิน จันทรแก้ว

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบโครงสร้างของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครุสุบิน จันทรแก้ว

2. ได้ทราบกลวิธีการบรรเลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครุสุบิน จันทรแก้ว

3. ได้เผยแพร่กลวิธีเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางในสำนักของหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ในกรณีศึกษาครุสุบิน จันทรแก้ว

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษากลวิธีการบรรเลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น กรณีศึกษาครุสุบิน จันทรแก้วโดยถอดโน้ตจากแถบบันทึกเสียงที่ครุสุบิน จันทรแก้ว บรรเลงเป็นตัวอย่างให้แก่บัณฑิตภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในพ.ศ. 2545 แล้วนำมาวิเคราะห์หากลวิธีการบรรเลงตามหลักการวิเคราะห์เพลงไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยทำการศึกษากลวิธีการบรรเลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น กรณีศึกษาครุสุบิน จันทรแก้ว ใช้ระยะเวลาทำการวิจัยตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2565 ถึง วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2566 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและการเขียนงานวิจัย ในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์ มีขั้นตอนและวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการและรวบรวมข้อมูล

1.1 ขั้นรวบรวมหลักฐาน เอกสาร บทความ หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลขั้นต้น

1.2 การตรวจสอบต้นฉบับแถบบันทึกเสียงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครุสุบิน จันทรแก้ว และแปลงสัญญาณเสียงเพื่อให้สะดวกในการนำไปศึกษาต่อไป

1.3 ทำการถอดสัญญาณเสียงเป็นโน้ตไทยระบบตัวอักษร
ด ร ม ฟ ซ ล ท รวมถึงใส่สัญลักษณ์ในการบันทึกโน้ต และตรวจสอบความถูกต้อง

1.4 ตรวจสอบความถูกต้องของบทเพลงจากผู้ที่ได้รับ
การถ่ายทอดจากครูสุบิน จันทร์แก้ว ได้แก่ อาจารย์ทวีศักดิ์ ศรีม่วง อาจารย์ประจำ
สาขาวิชาดนตรีไทย ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.5 ตรวจสอบความถูกต้องของบทเพลงจากผู้เชี่ยวชาญ
ได้แก่ พันโทเสนาะ หลวงสุนทร (ศิลปินแห่งชาติ) และอาจารย์สมาน น้อยนิทย์

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเตรียมการและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเดี่ยวฆ้องวง
ใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทร์แก้ว เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูล
ที่ได้มาจัดหมวดหมู่และทำการวิเคราะห์ ในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 วิเคราะห์องค์ประกอบของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขก
มอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทร์แก้ว

2.2 วิเคราะห์ลักษณะการดำเนินทำนองเดี่ยวฆ้องวงใหญ่
เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทร์แก้ว

2.3 วิเคราะห์กลวิธีการบรรเลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขก
มอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทร์แก้ว

3. ขั้นตอนนำเสนอข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำเสนอข้อมูล
ที่ได้จากการวิเคราะห์ในรูปแบบของผลการวิจัย และโน้ตเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขก
มอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทร์แก้ว

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์โครงสร้างของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทาง
ครูสุบิน จันทร์แก้ว

1.1 โครงสร้างเพลงแขกมอญ สามชั้น

เพลงแขกมอญ สามชั้น เป็นเพลงทางพื้นประเภทหน้าทับ
ปรบไก่ มี 3 ท่อน ท่อนละ 6 จังหวะ ทำนองหลักหรือเนื้อร้องในแต่ละท่อนทำนอง
จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนละ 3 จังหวะ ส่วนแรกเป็นส่วนที่มีทำนองหลักหรือเนื้อ
ร้องแตกต่างกัน มีสำนวนลีลาเพลงแสดงเอกลักษณ์ของท่อนนั้น ส่วนที่ 2 มีทำนอง

หลักหรือเนื้อห้อยที่ซ้ำกัน นิยมเรียกกันว่าสร้อยของเพลง สามารถเขียนโครงสร้างเพลงแถมมอญ สามชั้น ดังนี้ A(ab) B(cb) C(db)

โครงสร้างเพลงแถมมอญ สามชั้น

ภาพที่ 1 โครงสร้างเพลงแถมมอญ สามชั้น
ที่มา: ผู้วิจัย

1.2 โครงสร้างเพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงแถมมอญ สามชั้นทางครูสุบิน จันทรแก้ว

เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแถมมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทรแก้ว ประดิษฐ์จากทำนองเพลงแถมมอญ สามชั้นทางพื้น โดยจะต้องใช้เทคนิคที่มีความสอดคล้องกัน และหลากหลายไม่ซ้ำกันบ่อยๆ ตามแนวทางของการประดิษฐ์เพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ โดยท่อน 1 เที้ยวแรก แนวการบรรเลงราบเรียบ ไม่เร็ว ลักษณะเป็นทางหวาน ใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ ลูกสะบัด ลูกเฉียว ลูกกวาด ลูกขี้ลูกกระคบต่าง ๆ ท่อน 1 เที้ยวกลับ เพิ่มความเร็วในการบรรเลงจากเที้ยวแรกเล็กน้อย มีการใช้ลูกกระทบคู่สาม เริ่มมีการใช้เทคนิคไขว้มือ ท่อน 2 เที้ยวแรก ในท่อนนี้มีความพิเศษกว่าท่อนอื่น คือนิยมบรรเลงเฉพาะส่วนเนื้อทำนองเพียง 3 จังหวะต้น ส่วนที่เป็นสร้อยซ้ำ 3 จังหวะหลังจะตัดทิ้งไป เพื่อไม่ให้ทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่นั้นยาวจนเกินไป ท่อน 2 เที้ยวกลับ เน้นการไขว้มือ ลูกกวาด และลูกสะบัด ในช่วงท้ายมีแนวเร็วขึ้น ท่อน 3 เที้ยวแรก มีการตีทำนองออกสำเนียงมอญในช่วงต้น จึงเปลี่ยนเป็นตีสองจังหวะสองชั้น กลองสองหน้าตีหน้าทับมอญ และมีการบรรเลงทางหวานในประโยคที่ 9 ท่อน 3 เที้ยวกลับ มีการตีทำนองสำเนียงแขกในช่วงต้น จังหวะจึงเดียวสองชั้น และกลองสองหน้าตีหน้าทับแขกในช่วงออกแขก จังหวะแนวเร็ว แต่ไม่ล้นจนเกินไป และลงจบด้วยลูกหวาน การเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแถมมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทรแก้ว เท่ากับต้องบรรเลงทั้งหมด 6 เที้ยว บรรเลงเที้ยวละรอบเดียว สามารถเขียนโครงสร้างเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแถมมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทรแก้ว ดังนี้ A(ab) A'(a'b') B(c) B'(c'b'') C(db''') C'(d'b''')

โครงสร้างเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทรแก้ว

ภาพที่ 2 โครงสร้างเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทรแก้ว
ที่มา: ผู้วิจัย

2. กลวิธีการบรรเลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทรแก้ว

การดำเนินงานของเพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ทางครูสุบิน จันทรแก้ว ในเพลงแขกมอญ สามชั้น มีกลวิธีการบรรเลงต่างๆ 12 ลักษณะดังนี้

2.1 การตีสะบัดลงทำนอง พบได้ดังนี้

การใช้มือขวาตีลงไปหนึ่งเสียง และตามด้วยมือซ้ายสองเสียงด้วยความเร็วพอประมาณ ทั้งแบบการตีเรียงเสียงและข้ามเสียง โดยทำซ้ำติดต่อกันสองครั้งขึ้นไป

ท่อน 1 เที้ยวแรก วรรคที่ 4

ล-ชฟ	ฟ-ร	ล-ร	ด-ท	ท-ล	ล-ล-ท	ล-ร	---
ล-ชฟ	ร-	ช-	ช-ฟ	ฟ-ลช	ช-ฟ	ช-ฟ-ดท	ลชฟร

ท่อน 1 เที้ยวแรก วรรคที่ 10

ล-ชฟ	ม-ร	ร-ด-ด	ม-ฟ	ม-	ฟ-ลช	ล-ม-ล	ชฟ-ฟ
ม-ร	ท-ล	ช-ล	ท-ด	ด-	---	ชฟ-ร-ด-ชฟ	ร-ม-ม-ร

ท่อน 2 เที้ยวกลับ วรรคที่ 2

---	ร-ม-ฟ	---	ล-ท-ร	ม-ร-ม-ร	---	---	---
ร-ม-ฟ	---	ล-ท-ร	---	ด-ด	ท-ลชฟ	ม-ร-ดท	ล-ชฟ-ม

2.2 การตีลูกสะเดาสองเสียง พบได้ดังนี้

การใช้มือขวาตีลงไปหนึ่งเสียงสองครั้ง และตามด้วยมือซ้ายอีกหนึ่งเสียงด้วยความเร็วพอประมาณ

ท่อน 1 เที้ยวแรก วรรคที่ 3

ล-ชฟ	ฟ-ร	ล-ร	ด-ท	ท-ล	ล-ล-ท	ล-ร	---
ล-ชฟ	ร-	ช-	ช-ฟ	ฟ-ลช	ช-ฟ	ช-ฟ-ดท	ลชฟร

ท่อน 1 เที้ยวแรก วรรคที่ 13

ด-ด-ด	ด-	ช-ฟ	ร-ด	ด-ท-ลช	---	ร-ด-ท-ล	---
ฟ-ล-ท	ท-	ร-ด-ท	ท-ลช	---	ร-ม-ร-ม-ฟ	---	ม-ฟ-ม-ฟ-ล

ท่อน 1 เที้ยวกลับ วรรคที่ 20

ทตริ-	ฟฟฟ-	ทตริ-	ททท-	ททท-	ฟฟฟ-	ฟฟฟ-	ฟฟฟ-
---ร	---ฟ	---ช	---ท	---ร	---ร-ท	---ท-ร	---ร-ร

2.3 การตีลูกสะเดาะเสียงเดียว พบได้ดังนี้

การใช้มือซ้ายตีลงไปหนึ่งเสียง ตามด้วยมือขวาตีข้างลงไปเสียงเดิม อีกสองครั้ง ด้วยความเร็วพอประมาณ หรือใช้มือขวาตีลงไปหนึ่งเสียงสองครั้ง ตามด้วยมือซ้ายตีข้างลงไปเสียงเดิมอีกหนึ่งครั้ง ด้วยความเร็วพอประมาณ

ท่อน 3 เที้ยวกลับ วรรคที่ 1 – 4

---ร	-ร-	ม-ม	---ฟ	---ช	-ช-	ชล-	ชฟ-
---ร	-ล-	-ด-	ม-ร	---ช	-ร-	ฟ-ชฟ	---ม

---ร	-ร-	ฟฟฟ-	ชฟ-	---ท	-ท-	ดท-ท	-ด-ร
---ร	-ล-	ม-ร	---ร	-ท-	-ฟ-	-ฟ-	-ช-ล

ท่อน 1 เที้ยวกลับ วรรคที่ 8

ตริ-ต	ทล-ช	ฟฟฟ	ทตริ-	---ล	ล-ล	-ช-	ม-ฟ
---ด	---ช	ด-ฟ	---ด	---ล	-ร-	-ฟ-ด	---ด

2.4 การตีลูกกวาดจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่าง ๆ พบได้ดังนี้

ตีกวาดลง คู่ 4 คู่ 8 ใช้มือขวากวาดลงจากเสียงที่กำหนด ผ่านปุ่มของลูกฆ้องลงไปให้ตรงจำนวนคู่ 4 หรือ 8 เมื่อมือขวากวาดลงถึงเสียงที่ต้องการ (คู่ 4 หรือ 8) มือซ้ายและมือขวาตีพร้อมกันให้ลงจังหวะห่างกันคู่ 4 (มือขวาอยู่ตำแหน่งเสียงที่ต้องการ)

ท่อน 1 เที้ยวกลับ วรรคที่ 1

---	---ร	ชล-ล	---ล	-ร-ฟ	-ด-	ชล-ช
---	ฟฟฟ	---ฟ	---ฟ	---ช	---ด	---ฟ

ท่อน 2 เที้ยวแรก วรรคที่ 10

---	ม-ร	-ด-	ม-ด-ด	---ร	-ร-ล	-ช-	-ช-ฟ
---ม	---ร	-ด-	ม-ด-ล	---ล	ล-ล	-ช-	-ฟ-

2.5 การตีลูกกวาดจากเสียงต่ำขึ้นมาหาเสียงต่าง ๆ พบได้ดังนี้

ตีกวาดขึ้น คู่ 4 คู่ 8 ใช้มือขวากวาดขึ้นจากเสียงที่กำหนดผ่านปุ่มของลูกฆ้องไปให้ตรงจำนวนคู่ 4 หรือคู่ 8 ในจังหวะที่มือขวาเริ่มกวาดขึ้น ให้มือซ้ายตีลงไปยังเสียงที่เริ่มกวาด เมื่อกวาดถึงเสียงที่ต้องการ (คู่ 4 หรือ 8) แล้ว ทั้งมือซ้ายและมือขวาตีพร้อมกันให้ลงจังหวะ

ท่อน 1 เที้ยวแรก วรรคที่ 6

มริ-ร-	มริ-ร-	ชฟ-ฟ-	ลช-ช-	ชล-ล-	ด-ล-	มริ-	มริ-
-ร-ร	-ร-ร	-ฟ-ฟ	-ช-ช	ฟ-ช	ล-ชฟ-ร	-ช-ฟ	-ร-ด

ท่อน 1 เที้ยวกลับ วรรคที่ 5

-ร-	-ร-	รริ-ด	ร-รริ	-รริ-ร	รริ-ร	-ร	-รริ
-ฟ-ด	-ฟ-ร	-ด-ร	-ฟ-ช	-ลชฟ	ชล-ช	-ฟ	-ด

ท่อน 2 เที้ยวแรก วรรคที่ 9

มริ-	มริ-	ด-ล	มริ-ด	มริ-	-ร-ล	-ช-	-ช-ฟ
-ม	-ร	-ด	มริ-ล	-ล	ล-ล	-ช-	-ฟ-

ท่อน 2 เที้ยวกลับ วรรคที่ 7

-ร-	ร-ร	ด-ฟ	ล-ช-	ลช-	มริ-	มริ-ร	ฟช-ล
-ช-ม	-ร-ด	-ฟ-ล	-ช-ม	-มริ-ด	-ดช	-ด-	-ช

ท่อน 2 เที้ยวกลับ วรรคที่ 9

มริ-	มริ-	มริ-ด	ด-ล	มริ-	มริ-	-ช-	-ช-ฟ
-ม	-ร	-มริ-ด	-ล	-	-ล	-ช-	-ฟ-

ท่อน 3 เที้ยวกลับ วรรคที่ 13

-	-	-ร-	ด-ฟ	ล-ฟ	ด-ฟ	ลช-	-ฟช
-	-ฟ-	-ด-ฟ	-ลช	-ชฟ	-ลช	-ฟม	ร-ม

ท่อน 3 เที้ยวกลับ วรรคที่ 17

-	-	ด-ฟ	-ร	-รริ-ร	-ร	ด-ฟ	-ฟ
-	-ร-	-ด-ฟ	-ร	-ลชฟ	-ร	-ด-ฟ	-ฟ-

2.6 การตีลูกกวาดเสียงสูงลงมาหาเสียงต่าง ๆ โดยมีทำนองติดกัน พบได้ดังนี้

ตีกวาดลง คู่ 4 คู่ 8 ใช้มือขวากวาดลงจากเสียงที่กำหนด ผ่านปุ่มของลูกฆ้องลงไปให้ตรงจำนวนคู่ 4 หรือ 8 เมื่อมือขวากวาดลงถึงเสียงที่ต้องการ (คู่ 4 หรือ 8) มือซ้ายและมือขวาตีพร้อมกันให้ลงจังหวะห่างกันคู่ 4 (มือขวาอยู่ตำแหน่งเสียงที่ต้องการ) โดยทำซ้ำติดต่อกันสองครั้งขึ้นไป

ท่อน 2 เที้ยวกลับ วรรคที่ 10

มริ-	มริ-	มริ-ด	ด-ล	มริ-	มริ-	-ช-	-ช-ฟ
-ม	-ร	-มริ-ด	-ล	-	-ล	-ช-	-ฟ-

2.7 การตีลูกเฉี่ยวข้ามเสียง พบได้ดังนี้

การใช้มือขวาตีลงไปสองเสียง ตามด้วยมือซ้ายหนึ่งเสียงแบบไม่เรียงเสียง ด้วยความเร็วพอประมาณ

ท่อน 1 เที้ยวแรก วรรคที่ 5

ม-ร-	ม-ร-	ชฟ-ฟ-	ลช-ช-	ชลค-	-ค-	-ม-	ม-ร-
-ร-ร	-ร-ร	-ฟ-ฟ	-ช-ช	ฟ-ช	ล-ชฟ-ร	-ช-ฟ	-ร-ค

ท่อน 1 เที้ยวแรก วรรคที่ 12, 13 และ 16

-ค-	-ฟ-	-ฟ-ท	ค-ร-ร-ร	-ร-ร	-ร-ร	คท-	ชฟ-
-ท-	-ม-	-ค-ท	-ร-ฟช	-ท-ช	-ฟ-ร	-ชฟร	-รคท

-ค-ค-	-ค-	ชฟ-	รค-	คทลช	---	รคทล	---
-ฟ-ท	-ท-	-รคท	-ทลช	---	ร-มร-มฟช	---	ม-ฟมฟชล

ฟชลท	---	ชลคค	---	ม-ร-ร	ร-รค	-ค-	ทค-ท
---	ฟ-ชฟชลท	---	ช-ลชลทค	-ร-ช	-ช-	ช-ชล	ล-ฟ-

ท่อน 1 เที้ยวแรก วรรคที่ 20

ลชฟ-	ทลช-	คทล-	รคท-	ลช-	ทล-	คท-	รค-
---ชฟ	---ลช	---ทล	---คท	-ฟชล	-ชลท	-ลทค	-ทค

ท่อน 1 เที้ยวแรก วรรคที่ 23

ชฟ-	คทฟ-	ฟช-	ชฟ-	ฟช-ฟ	-ฟ-ท	-รค	ทค-ร
-รคท	ท-ร	ม-ฟร	-รคท	-ฟ-	ค-ท	-รค	ทค-ช

ท่อน 1 เที้ยวกลับ วรรคที่ 5

-ร-	-ร-	รคค-	ร-ร-ร	-ร-ร-ร	ร-ร-ร	---ร	-รค
-ฟ-ค	-ฟ-ร	-ค-ร	-ฟ-ช	-ลชฟ	ชล-ช	---ฟ	-ค-

ท่อน 1 เที้ยวกลับ วรรคที่ 10-11

ร-ร-	ร-ร-	ร-ร-	รค-ฟ	-ฟ/ชล	รค-	-ชล-	ลช-
-ค-ล	-ค-ฟ	-ค-ล	-ช-ฟ	ค-ฟ-	-ลชฟ	ฟ-ชฟ	-ฟ-มร

ชฟ-ร	-ค-ท	ล-ท	คท/ค	-ฟช-ท	-ค-ร	ร-ค-ร	-ค-ท
-รค-	ท-ล	-ชฟช	ฟ-ท-	ม-ท-	ค-ร	ฟ-ค-ร	-ค-ท

ท่อน 1 เที้ยวกลับ วรรคที่ 16

-ล/คค	รค-	ล-ชล	---คค	ม-ร-ร	ร-รค	-ค-	ทค-ท
ช-ล-	-ทล	-ชฟ-	ชล-	-ร-ช	-ช-	ช-ชล	---ฟ

ท่อน 2 เที้ยวแรก วรรคที่ 2

--ชล	ชล-ช	คี่-คี่	ชล-ช	วี่-คี่	-ช-ล	-ช-ฟ	-ม-ร
--ฟ--	-ช--	-ช--	-ช--	--ลช-	ฟ-ฟ-	ฟ-ม-	ร-ด-

ท่อน 2 เที้ยวแรก วรรคที่ 11-12

--ลชฟ	-ม-ร	วี่-คี่	-ม-ฟ	-ฟ-ชล	วี่-คี่	ชล--	ลช--
--มรค	-ท-ล	-ช-ล	-ท-ค	ค-ฟ-	--ลชฟ	-ชฟ	--ฟมร

ท่อน 2 เที้ยวกลับ วรรคที่ 8

วี่-วี่	วี่-วี่	คี่-ท-	ล-ช-	ลช--	มร--	มร-ม	ฟชล-
-ช-ม	-ร-ค	-ท-ล	-ช-ม	--มรค	-คช	-ค--	---ช

ท่อน 2 เที้ยวกลับ 11-13 และ 16

--ลชฟ	-ม-ร	วี่-คี่	-ม-ฟ	-ฟ-ชล	วี่-คี่	ชล--	ลช--
--มรค	-ท-ล	-ช-ล	-ท-ค	ค-ฟ-	--ลชฟ	-ชฟ	--ฟมร

ชฟ-ร	--ค-	-ท--	ล-ช	-ค-ร	---	-ล-ช	-ฟ-ชล
--รค-	คท-ท	ล-ลช	-ชฟ-	-ท--	คทลช	-ช-	ค-ฟ-

-ล-ทค	วี่-คี่	ล-ชล	--ทค	มร-วี่	วี่-วี่	-ค--	ทค-ท
ช-ล--	--ทล	-ชฟ-	ชล--	--ร-ช	-ช--	ช-ชล	---ฟ

ท่อน 2 เที้ยวกลับ วรรคที่ 23

ชฟ--	คี่-ฟ-	-ฟชฟ-	ชฟ--	ฟช-ฟ	-ฟ-ท	--วี่ค	ทค-วี่
--รคท	ท--ร	ม--ร	--รคท	-ฟ-	ค-ท	-รค	ทค-ร

ท่อน 3 เที้ยวแรก วรรคที่ 11-12

วี่-คี่	วี่-คี่	คี่-ท	ชฟ--	รค--	รค--	ฟชฟ-	ชฟ--
-ทค	-ทช	-ชฟร	--รคท	-ทค	-ทช	ม--ร	--รคท

ท่อน 3 เที้ยวแรก วรรคที่ 16

--ค	---	-ค--	-ทค	มร-วี่	วี่-วี่	-ค--	ทค-ท
-ช-	ทล	ช-ทล	ชล--	--ร-ช	-ช--	ช-ชล	---ฟ

ท่อน 3 เที้ยวกลับ วรรคที่ 3

--ร	-ร--	-ฟชฟ-	ชฟ--	-ทท	-ท--	คท-ท	-ค-ร
-ร--	-ล-	ม--ร	--รคท	-ท-	-ฟ-	-ฟ-	-ช-ล

ท่อน 3 เที้ยวกลับ วรรคที่ 23

ชฟ--	คี่-ฟ-	-ฟชฟ-	ชฟ--	ฟช-ฟ	-ฟ-ท	--วี่ค	ทค-วี่
--รคท	ท--ร	ม--ร	--รคท	-ฟ-	ค-ท	-รค	ทค-ฟ

2.8 การตีลูกเดี่ยวทำนองติดกัน พบได้ดังนี้

การใช้มือขวาตีลงไปสองเสียง ตามด้วยมือซ้ายหนึ่งเสียงแบบไม่เรียงเสียง ด้วยความเร็วพอประมาณ โดยทำซ้ำติดต่อกันสองครั้งขึ้นไป
ท่อน 2 เทียบกลับ วรรคที่ 2

---	รมฟข	---	ลทตริ	มริ	---	---	---
รมฟข	---	ลทตริ	---	-ด-ด	ทลขฟ	มรดท	ลขฟม

2.9 การตีไล่เสียงสลับกับลูกขยี้ พบได้ดังนี้

การใช้มือขวาตีเรียงเสียงแบบปกติ จำนวน 1 ห้อง ตามด้วยมือซ้ายตีเพิ่มเป็น 8 ตัวโน้ต จำนวน 1 ห้อง สลับกันไป

ท่อน 1 เทียบแรก วรรคที่ 14-15

-ด-ดด	-ดริ	ขฟ-	รด-	ดทลข	---	ร็ดทล	---
-ฟ--ท	-ท--	--รดท	--ทลข	---	ร-มรมฟข	---	ม-ฟมฟขล

ฟขลท	---	ขลทต	---	มริ-	ริ-ร็ด	-ด--	-ทด-ท
---	ฟ-ขฟขลท	---	ข-ลขลทต	--ร-ข	-ข--	ข-ขล	ล--ฟ-

2.10 การตีลูกถ่างคู่ต่าง ๆ พบได้ดังนี้

การใช้มือซ้ายตีลงไปเสียงหนึ่ง ตามด้วยมือขวาอีกเสียงหนึ่ง ตีลงไปพร้อมกัน โดยห่างกันเกินช่วงคู่แปด

2.10.1 ลูกถ่าง คู่เก้า พบได้ดังนี้

ท่อน 1 เทียบแรก วรรคที่ 1

-ขล	ขล-ข	-มริ	ขล-ข	-ริริ	-ด-ท	ดริ-ดท	-ล-ข
-ฟ-	-ข-	-มรด	-ข-	-ขฟริ	-ด-ท	-ร-ดท	-ล-ข

ท่อน 1 เทียบกลับ วรรคที่ 6

-ริ-	-ริ-	ร็ด-ด	ริ-ริ	-ริริ	ริริ-ริ	---	-ริ
-ฟ-ด	-ฟ-ร	-ด-ร	-ฟ-ข	-ลขฟ	ขล-ข	---	-ด-

ท่อน 2 เทียบแรก วรรคที่ 1

-ขล	ขล-ข	ดริ-ด	ขล-ข	ร็ด-ล	-ข-ล	-ข-ฟ	-ม-ร
-ฟ-	-ข-	-ข-	-ข-	-ลข-	ฟ-ฟ-	ฟ-ม-	ร-ด-

ท่อน 2 เทียบแรก วรรคที่ 10

-มริ	-ด-	มริ-ด	-ริ	-ริ-ล	-ข-	-ข-ฟ
---	-ด-	มริ-ล	-ล-	ล-ล	-ข-	-ฟ-

ท่อน 2 เที้ยวกลับ วรรคที่ 10

	-มี-รี	-มี-รี	-ดี-ล		-รี	-ล	-ช--	-ช-ฟ
---มี	---รี	-มี-ล	-ล--	---	---	-ล--	-ช--	-ฟ--

2.10.2 ลูกต่าง คู่สิบ พบได้ดังนี้

ท่อน 1 เที้ยวแรก วรรคที่ 3

-ลชฟ	-ฟ-รี	ลล-รี	-ด-ท	-ทท--	ล-ล-ท	ล-รี--	---
-ลชฟ	-รี--	-ช--	ช-ฟ-	ฟ--ลช	--ชฟ--	-ชฟ-ดท	ลชฟร

ท่อน 2 เที้ยวกลับ วรรคที่ 9

	-มี-รี	-มี-รี	-ดี-ล		-รี	-ล	-ช--	-ช-ฟ
---มี	---รี	-มี-ล	-ล--	---	---	-ล--	-ช--	-ฟ--

2.10.3 ลูกต่าง คู่สิบเอ็ด พบได้ดังนี้

ท่อน 1 เที้ยวกลับ วรรคที่ 13

-ท--	ทท-รี	-ดี-ท	-ล-ช	-รี-ดี	ทล-ช	-ล-ช	-ฟ-ชล
-ฟ-ท	-ฟ-รี	-ด-ท	--ช-	--ด-	--ช-	--ช-	ด-ฟ--

2.11 การตีทำนองสำเนียงมอญ พบได้ดังนี้

การบรรเลงที่เน้นทำนอง ส่วนวงเพลง ให้มีลักษณะเป็นสำเนียง

มอญ

ท่อน 3 เที้ยวแรก วรรคที่ 1-12

ดีดี-ท	-ดี-รี	-รี-รี	-รี--	-รี-รี	รีรี-รี	--รี	-รี--
-ด-ท	-ด-รี	-มี-ฟ	-ช--	-ลชฟ	ชล-ช	--ฟ	-รี--

-รี--	-ดี-รี	--ดี	-ท--	-ฟ-ฟ	-ฟ-ท	--ดี	-รี--
-ฟ--	-ด-รี	--ด	-ท--	-ฟ--	ด-ท	--ด	-รี--

ดีดี-ท	-ดี-รี	-รี-รี	-รี--	-รี-รี	รีรี-รี	--รี	---
-ด-ท	-ด-รี	-มี-ฟ	-ช--	-ลชฟ	ชล-ช	--ฟ	-ด--

ดีรีดี-	ดีรีดี-	ดีรีดี-	ดีรีดี-	ลล-ช	-ฟ--	ลช-ชล	ทดีรี-
--ฟ	--ด	--ฟ	--ด	-มี-รี	-ด--	-ฟ--	--ด

-ฟ-ฟ	-ฟ-ท	--ดี	-รี--	-รี--	-ดี-รี	--ดี	-ท--
-ฟ--	ด-ท	--ด	-รี--	รีฟ--	-ดฟ-รี	--ด	-ท--

รีดี--	รีดี--	ดีฟ--	ชฟ--	รีดี--	รีดี--	ฟชฟ-	ชฟ--
-ทดี-	-ทช	-ชฟ-รี	-รีดท	-ทดี	-ทช	มี--รี	-รีดท

2.12 การตีทำนองสำเนียงแขก พบได้ดังนี้

การบรรเลงเน้นทำนอง ส่วนวงเพลง ให้มีลักษณะเป็นสำเนียงแขก

ท่อน 3 เที้ยวกลับ วรรคที่ 1-12

รร	ร	ม-ม	ฟช	ชช	ช	ล-ฟ	ฟ
ร	ล	ด	ม-ร	ช	ร	ฟ-ฟ	ม

รร	ร	ฟชฟ	ฟ	ฟฟ	ฟ	ดฟ-ฟ	ด-ร
ร	ล	ม-ร	ร-ดฟ	ฟ	ฟ	ฟ	ช-ล

ม	ม	ม-ม	ฟช	ล	ล	ล	ฟ
ร-ร	ร-ร	ด	ม	ช-ช	ช-ช	ฟ-ฟ	ม

ร-ร		ล	ฟ	ม-ฟ	ฟ	ม-ร	ด
ล	ช	ฟ-ฟ	ม	ด	ม	ด	ดฟ

ด	ฟ	ดฟ-ฟ	ด-ร	ม	ด	ฟ	ล
ช	ด	ฟ	ช-ล	ด	ฟ	ล	ช

ดฟ-ฟ	ด-ร	ฟ-ร	ด	ดฟ-ฟ	ด-ร	ฟ-ร	ด
ฟ	ช-ล	ด	ฟ-ฟ	ฟ	ช-ล	ด	ฟ-ฟ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์โครงสร้างของเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันท์แก้ว พบว่า เดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันท์แก้ว ประดิษฐ์ทำนองจากเพลงแขกมอญ สามชั้นทางพื้น ตามแนวทางของการประดิษฐ์เพลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ โดยท่อน 1 เที้ยวแรก แนวการบรรเลงราบเรียบ ไม่เร็ว ลักษณะเป็นทางหวาน ท่อน 1 เที้ยวกลับ เพิ่มความเร็วในการบรรเลงจากเที้ยวแรกเล็กน้อย ท่อน 2 เที้ยวแรก ในท่อนนี้มีความพิเศษกว่าท่อนอื่น คือนิยมบรรเลงเฉพาะส่วนเนื้อทำนองเพียง 3 จังหวะต้น ส่วนที่เป็นสร้อยซ้ำ 3 จังหวะหลังจะตัดทิ้งไป เพื่อให้ทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่นั้นยาวจนเกินไป ท่อน 2 เที้ยวกลับ ในช่วงท้ายเพิ่มแนวให้เร็วขึ้น ท่อน 3 เที้ยวแรก มีการตีทำนองออกสำเนียงมอญในช่วงต้น จึงเปลี่ยนเป็นต้อตราจังหวะสองชั้น กลองสองหน้าตีหน้าทับมอญ และมีการบรรเลงทางหวาน ในประโยคที่ 9 ท่อน 3 เที้ยวกลับ มีการตีทำนองสำเนียงแขกในช่วงต้น จังหวะจึงเดี่ยวสองชั้น และกลองสองหน้าตีหน้าทับแขกในช่วงออกแขก จังหวะกระชับ และลงจบด้วยลูกหวาน การเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันท์แก้ว เท่ากับต้องบรรเลงทั้งหมด 6 เที้ยว บรรเลงเที้ยวละ 1 รอบ โดยมีโครงสร้างดังนี้ A(ab) A'(a'b') B(c) B'(c'b'') C(db''') C'(d'b''') มีความสอดคล้องกับวิชาศรีผ่อง (2543) ได้ทำการวิเคราะห์ทำนองหลักและทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ได้กล่าวว่า ทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้นของ

หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้ประดิษฐ์ทำนองไว้ 6 เที้ยว จะเห็นว่าครูสุบิน จันทร์แก้วยังคงยึดถือโครงสร้างของทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ของหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ไว้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ วรวิทย์ เข้มเพชร (2546) ได้ทำการศึกษาทางเดี่ยวจะเข้เพลงแขกมอญ สามชั้น ของครูทองดี สุจริตกุล ได้กล่าวว่า ทางเดี่ยวจะเข้เพลงแขกมอญ สามชั้น ของครูทองดี สุจริตกุล ในส่วนท่อน 2 เที้ยวแรก มีการตัดทำนอง 3 จังหวะทำนองออก เนื่องจากมีทำนองซ้ำกันทั้ง 3 ท่อน

กลวิธีการบรรเลงเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น กรณีศึกษาครูสุบิน จันทร์แก้ว ได้พบมีกลวิธีการบรรเลงต่าง ๆ 12 ลักษณะ ได้แก่ 1) การตีสะบัดลงทำนองติดกัน 2) การตีลูกสะเดาะสองเสียง 3) การตีลูกสะเดาะเสียงเดียว 4) การตีลูกกวาดจากเสียงสูงลงมาหาเสียงต่าง ๆ 5) การตีลูกกวาดจากเสียงต่ำขึ้นมาหาเสียงต่าง ๆ 6) การตีลูกกวาดเสียงสูงลงมาหาเสียงต่าง ๆ โดยมีทำนองติดกัน 7) การตีลูกเฉียวข้ามเสียง 8) การตีลูกเฉียวทำนองติดกัน 9) การตีไล่เสียงสลับกับลูกขี้ 10) การตีลูกถ่างคู่ต่าง ๆ 10.1) ลูกถ่าง คู่เก้า 10.2) ลูกถ่าง คู่สิบ 10.3) ลูกถ่าง คู่สิบเอ็ด 11) การตีทำนองสำเนียงมอญ 12) การตีทำนองสำเนียงแขก สอดคล้องกับ วิชา ศรีพ่อง และปราโมทย์ ด้านประดิษฐ์ (2564) ได้ทำการศึกษากลวิธีการเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ของครูสอน วงฆ้อง กรณีเพลงแขกมอญ สามชั้น พบว่าในการเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงแขกมอญ สามชั้น ของครูสอน วงฆ้อง มีการใช้เทคนิคการบรรเลงเดี่ยวสำหรับฆ้องวงใหญ่โดยเฉพาะ ซึ่งมีการใช้เทคนิคส่วนใหญ่ในเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ สามชั้น ทางหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้ที่สนใจสามารถนำผลการศึกษากลวิธีในการบรรเลงเพลงเดี่ยวแขกมอญ สามชั้น ทางครูสุบิน จันทร์แก้ว มาปรับใช้ในการสร้างสรรค์บทเพลงอื่น ๆ อย่างอิสระ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเพลงเดี่ยวแขกมอญ สามชั้น ในสำนักหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ซึ่งยังมีอีกหลากหลายทางที่ควรค่าแก่การศึกษา และอนุรักษ์ไว้ให้แก่ผู้ที่สนใจ

บรรณานุกรม

- ณรงค์ชัย ปิฎกวิชัย. (2557). **สารานุกรมเพลงไทย**. นครปฐม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญธรรม ตราโมท. (2545). **คำบรรยายวิชาดุริยางคศาสตร์ กรมศิลปากร**. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์. (2554). **ปฐมบทดนตรีไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภาณุภาค โมกขศักดิ์, ฉัตรติยา เกียรตินาวิ และนาฏคุณ ถาวรปิยกุล. (2565). จากสำนักบ้านบาตรสู่เกษตรศาสตร์ บางเขน. ใน ฉัตรติยา เกียรตินาวิ (บ.ก.), **ศรทอง พุทธศักราช 2564**. (น.66 – 151). กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มนตรี ตราโมท และวิเชียร กุลตัญญ์. (2523). **ฟังและเข้าใจเพลงไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยเชชม.
- วรวิทย์ เข้มเพ็ชร. (2546). **การศึกษาเพลงเดี่ยวแขกมอญ 3 ชั้น ทางจะเข้**. ปริญญานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชา ศรีผ่อง. (2543). **วิเคราะห์ทำนองหลักและทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้น**. ปริญญานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชา ศรีผ่อง และปราโมทย์ ด่านประดิษฐ์. (2564). กลวิธีการเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ของครูสอน วงฆ้อง กรณิเพลงแขกมอญสามชั้น. **วารสารดนตรีและการแสดง**. 6(2), 7-22.
- สัจด์ ภูเขาทอง. (2532). **การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย**. กรุงเทพฯ: Dr. Sax.
- สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. **กลวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยและขับร้อง ตามเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาและวิชาชีพดนตรีไทย**. [ซีดี]. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.